



De ideale levensloop van jongeren

Mark Elchardus en Lilith Roggemans
Onderzoeksgroep TOR - VUB



Structuur

- Wat is een ideale levensloop?
- Individualiseringstheorie
- De ideale levensloop
- Variatie in de levensloop
- Verschillen naar geslacht
- Verschillen naar opleiding
- Besluit

2

Wat is een ideale levensloop

- Opeenvolging sociale transitie's
- Meten van de ideale leeftijd van een aantal transitie's
- Individuele of collectieve keuze?
- Verschillen naar geslacht, leeftijd, opleiding

Onderzochte transities

- Eerste seksuele contact
- Autorijbewijs halen
- Eerste keer stemmen
- Eerste werkervaring
- Stoppen met studeren
- Ouderlijke huis verlaten
- Financieel op eigen benen staan
- Samenwonen met partner
- Huwen
- Kopen eigen woonst
- Eerste kind
- Laatste kind
- Toppunt van carrière bereiken
- Pensioen

Individualiseringstheorie

- Beck en Giddens
- Laatmoderne fase (detraditionalisering en individualisering)
- Welvaartsstaat
- Tradities voorbij
- Evolutie standaardbiografie naar keuzebiografie

Individualiseringstheorie

- Culturele veranderingen ten grondslag
- Verlengde opleiding, meer geld, meer bewegingsruimte
 - toekomst langer open
 - ruimte voor experimenteren
 - ruimte voor zelfontplooiing
- Dit resulteert in meer individu

Individualiseringstheorie

- Methodologische problemen
- Kwalitatieve studies met kleine steekproeven
- Weinig empirisch materiaal
- Kwantitatieve studies zien weinig of geen tekenen van destandaardisering

Individualiseringstheorie

- Grote variatie rond gemiddelde ideale leeftijd van de verschillende transitiepunten
- Zwakke ideale sequentie van de ideale levensloop
- Ideale leeftijd past zich aan aan de leeftijd
- Verlengde studieduur resulteert in andere variatie en sequentie rond de gemiddelde ideale transitieleeftijden

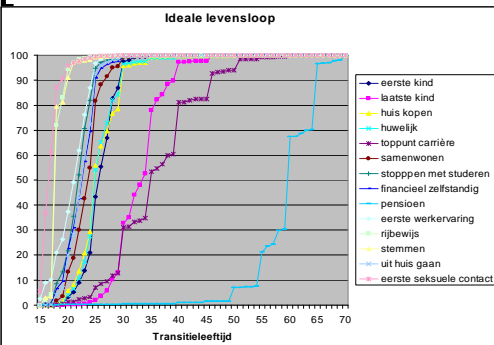
De ideale levensloop

	N	10%	25%	50%	75%	90%	gemiddelde	standaardafwijking	Variatiecoëfficiënt
Eerste seksuele contact	2870	16	16	17	18	19	17.31	1.85	.11
Autorijbewijs halen	3019	18	18	18	19	20	18.54	1.86	.10
Gaan stemmen	2745	18	18	18	18	20	18.57	2.10	.11
De eerste werkervaring	2926	17	19	22	23	25	21.24	2.92	.14
Stoppen met studeren	2678	18	21	22	24	24	22.32	2.88	.13
Het ouderlijk huis verlaten	2912	20	21	23	25	25	22.84	2.42	.11
Financieel op eigen benen staan	2951	20	21	23	25	25	22.89	2.94	.13
Samenwonen met een partner	2841	20	22	24	25	27	23.87	2.77	.12
Huwelijk	2359	22	24	25	28	30	25.99	3.62	.14
Kopen van een huis/appartement	2926	22	24	25	28	30	25.99	3.58	.14
Eerste kind	2940	23	25	26	28	30	26.18	2.71	.10
Laatste kind	2851	28	30	34	35	40	33.47	4.50	.13
Toppunt van de carrière bereiken	2541	28	30	35	40	45	36.26	7.33	.20
Op pensioen gaan	2953	55	58	60	65	65	59.86	5.53	.09

Variatie in de levensloop

- Lage variatiecoëfficiënten
 - Hoogste = .20: bereiken toppunt carrière
- Interkwartielen
- Grafisch: steile curves
 - **weinig variatie**

Variatie in de levensloop



Ideale sequentie

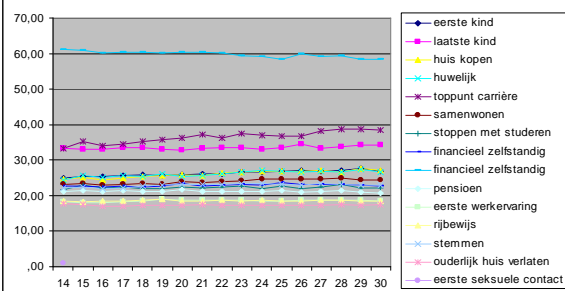
- Cumulatieve mokkenschaal
- Ondersteuning ideale sequentie
- Voor alle leeftijden
- Strakke levensloop

Ideale levensloop naar leeftijd

- Sterke variatie met leeftijd = aanpassing aan omstandigheden
- Lage correlaties ideale en chronologische leeftijd (<.25)
- Grafisch: horizontale lijnen

Ideale levensloop naar leeftijd

Verband tussen ideale leeftijd en chronologische leeftijd



Verschillen naar geslacht

- Grotere participatie aan onderwijs en arbeid van vrouwen
 - meer gelijkheid levensloop mannen en vrouwen
- Zien we deze homogenisering ook terug bij de ideale levensloop?
- Sequentie en timing erg gelijkaardig

Verschillen naar onderwijsvorm

- Geen gevolgen voor sequentie en variatie, wel voor timing
- Gevolgen ongelijke studieduur: aso drie jaar later afstuderen en werken
- Ook gevolgen voor ideale pensioenleeftijd: later bij aso
- Aso: ouderlijke huis verlaten voor financiële zelfstandigheid
- Aso: eerst huwen, dan kopen
- Verschillen erg klein

Verschillen naar opleidingsniveau

- Erg gelijkaardig aan verschillen naar onderwijsvorm
- Weinig verschil naar sequentie en variatie
- Timing wel soms aangepast
- Vooral transities gerelateerd aan opleiding en arbeid
- Vertraging door langere studies later bijgebeend

Verschillen naar opleidingsniveau

Opleidingsniveau	Geen diploma			Diploma secundair onderwijs			Diploma hoger onderwijs			Sig.
	N	Gem	vc	N	gem	vc	N	Gem	vc	
Sexueel contact	115	16.8	0.15	494	17.2	0.10	638	17.4	0.08	**
Autonrijbewijs halen	118	18.9	0.10	516	18.6	0.08	661	18.7	0.07	*
Stemmen	98	18.7	0.15	457	18.7	0.12	635	18.5	0.07	
Eerste werkervaring	117	18.7	0.12	507	19.6	0.12	654	22.1	0.10	***
Stoppen met studeren	103	20.2	0.20	433	21.1	0.14	587	22.9	0.09	***
Financieel zelfstandig	117	21.5	0.21	504	22.0	0.13	658	23.5	0.09	***
Huis verlaten	116	21.9	0.15	490	22.7	0.11	644	23.5	0.09	***
Samenwonen	111	23.5	0.17	472	23.7	0.14	623	24.7	0.09	***
Kopen van een huis	112	26.5	0.17	492	25.9	0.14	643	27.1	0.10	***
Huwelijk	88	26.3	0.18	375	26.1	0.14	477	26.9	0.11	***
Eerste kind	108	25.2	0.13	488	25.9	0.11	647	27.4	0.08	***
Laatste kind	105	33.8	0.22	462	32.9	0.13	632	33.9	0.10	***
Toppunt carrière	89	33.9	0.22	404	35.5	0.20	556	38.6	0.17	***
Op pensioen gaan	120	56.4	0.13	511	58.2	0.10	648	60.0	0.07	***

[Besluit]

- Wat met de keuzebiografie?
- Geen steun voor deze stelling
- Weinig variatie naar timing en sequentie
- Geen aanpassing aan leeftijd

[Besluit]

- Jongen en meisjes hebben een gemeenschappelijke visie op ideale levensloop
- Ideale levensloop van laag- en hoogopgeleide jongeren verschilt nauwelijks naar structuur en sequentie
- We verschillen naar timing door het inpassen van de langere studieduur

[Besluit]

- Aanwijzing voor bestaan van uniform beeld collectieve levensloop
- Keuzebiografie betekent vooralsnog dat men hoopt op omstandigheden die toelaten een collectief gedragen ideaal te volgen

[Vragen of opmerkingen?]

Lilith Roggemans
lilith.roggemans@vub.ac.be
02/629 30 84
